

Wat schakers uren aan het bord houdt

Uren achter hetzelfde bord zitten. Dat is wat veel schakers van 10 tot 17 oktober doen in het Hogeveen raadhuis. Voor veel niet-schakers is het lastig te zien wat er tijdens een schaakpartij allemaal omgaat in het hoofd van de spelers. Tijdens de 29ste editie van het Hogeveen Schaaktoernooi vertellen deelnemers over concentratie, spanning en motivatie die schuilgaan achter het spel.

MIRTHE ANTHONISSE

In de grote zaal staan rijen tafels met schaakborden klaar voor de volgende ronde. Het ochtendtoernooi is net afgelopen en de spelers bespreken in de kantine al schakend hun partijen. Tijdens het Hogeveen Schaaktoernooi komen schakers van alle leeftijden, nationaliteiten en niveaus samen. Zij spelen verdeeld over drie groepen: het Hogeveen Open voor sterke wedstrijdschakers, het middagtoernooi voor amateurs en het ochtendtoernooi voor recreatieve schakers. Een week lang nemen zij het op tegen tegenstanders van hun eigen niveau in de strijd om de eindzege en het prijzengeld.

Een van hen is Jay Sarathbabu (9). Vol energie loopt hij door de kantine van tafel tot tafel om kort zijn mede-

‘Bij Rapid heb ik de tijd om na te denken’

schakers te spreken. Jay is van Indiase afkomst en komt uit Groningen. Elke dag rijden zijn ouders hem voor het toernooi heen en weer. Hij schaakt nog maar een jaar, maar is sindsdien niet meer van het bord weg te slaan.

Bij schaken zijn er verschillende speelvormen. Blitz is de snelste variant, waarbij spelers vaak slechts drie tot vijf minuten bedenktijd krijgen. Rapid is een tussenvorm, met meestal tien tot dertig minuten per speler. Klassiek schaken is de langste variant. Daarbij krijgen spelers vaak

negentig minuten of meer om hun zetten te doen.

Rapid ligt Jay het meest. „Bij Rapid heb ik de tijd om na te denken”, ver-

telt hij. Schaken vindt hij vooral leuk omdat het goed is voor zijn brein. „Je leert nadenken en wordt er slimmer van.” Klassiek schaken spreekt hem

minder aan. „Dan moet ik te lang nadenken. Ik hou het wel vol en vind het leuk, maar ik moet me erg concentreren. Als ik dan een fout maak,

zijn die drie uur daarvoor voor niks geweest.” De concentratie vasthouden is niet altijd makkelijk, maar daar heeft Jay zo zijn trucjes voor.

„Als ik twijfel tussen twee zetten neem ik een slokje water en doe ik m’n ogen een of twee minuten dicht. Als ik dan weer naar het bord kijk, is

‘Op zo’n moment pak ik een bak koffie en dan gaat het wel weer’

het bord weer helemaal nieuw.” Is de tijd bijna om, dan probeert hij vanuit de tegenstander te denken. „Hoe kan hij aanvallen? Hoe kan hij mij schaakmat zetten? Wat moet ik vooral niet doen?”

Ook Ronald Blok (67) moet tijdens lange partijen manieren vinden om scherp te blijven, al pakt hij dat anders aan. De ervaren speler uit Zoetermeer doet al zestig jaar aan schaken en neemt voor de vierde keer deel aan dit toernooi. Een dag eerder had hij een partij van twee uur ’s middags tot kwart voor zeven in de avond. „Het was een remise, dat hoort erbij”, zegt hij. „Het is wel intens en kost veel energie. Op zo’n moment pak ik een bak koffie en dan gaat het wel weer.”

Intensiteit

Juist die intensiteit maakt schaken volgens Tammo Bijmolt (58) zo interessant. Bijmolt komt uit Hogeveen en neemt voor het eerst deel aan dit toernooi. „Je voelt spanning en onzekerheid. Je probeert zo goed mogelijk na te denken, maar je weet nooit honderd procent zeker of het de beste zet is.” Toch is dat juist wat hem aanspreekt aan het spel, want ontspanning zoekt hij er niet in. „Dit is een serieus spel. Iedereen wil winnen. Als ik wil ontsnappen, ren ik wel een rondje in het bos.”

Voor Jay en Blok zit de aantrekkingskracht van schaken dus niet alleen in winnen. Jay richt zich vooral op goed spelen. „Ik probeer te winnen, maar wil vooral een goede partij spelen. Dan komt de winst vanzelf.” Blok vult aan: „Het is voor jezelf een goede afleiding van de wereld om je heen, want je hebt op dat moment geen telefoon bij de hand.” Daarmee wordt duidelijk wat schakers drijft om uren achter hetzelfde bord te blijven zitten. Voor de één is het de uitdaging om steeds beter te worden, voor de ander de spanning van het spel of juist de rust van volledige focus.

Jay Sarathbabu (rechts) in actie tijdens het Hogeveen Schaaktoernooi, opzoek naar zijn beste zet. FOTO: DE PION